

PHA 210 PREHİSTORİK ARKEOLOJİ METOTLARI

KONU 14: BULUNTULAR

1) BULUNTU TASNİFLERİ ve TEMİZLEME

Tasnif işlemleri genellikle kazıların laboratuvar süreci içinde gerçekleştirilir. Ele geçmiş olan tüm bulgular niteliklerine göre temizlendikten sonra; çeşitlerine, plankarelerine, jeolojik seviyelerine ve arkeolojik kontekstine göre masa başında tasnif edilir. İncelenmek üzere tanım fişleri ile birlikte temiz poşetlere ya da gerekiyorsa sert kaplar içinde daha sonra üzerinde yapılacak çalışmalar için muhafaza edilir.

2) BULUNTULARI FOTOĞRAFLAMA

Bu işlem mutlak suretle profesyonel bir çalışma ve yaklaşım gerektirir. Çünkü her bir eser tekrar tekrar elden geçmek zorunda bırakıldığında tahribata uğrama tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Dolayısıyla bir seferde yapılacak profesyonel görüntüleme çalışması, daha sonra sunumlarda ya da yayında kullanılmak üzere tamamlanmış olur. Buluntu fotoğrafları açık gölgede (ne koyu ne de çok açık gölge), ancak asla güneş ışığı almaksızın çekilmelidir. Güneş ışığı; parlama, ışık patlaması, buluntu gölgesi ve yüksek kontrast içereceğinden ötürü tercih edilmemelidir.

Buluntu fotoğrafları çekilirken yukarıda bahsedilen hususların dışında her buluntu için buluntu alanı bilgilerini içeren levha ve ölçekli fotoğraf yanında ölçek ve levhasız kareler de alınmalıdır. Gerekiyorsa makro çekimler de gerçekleştirilmelidir.

3) BULUNTU ÇİZİMİ

Bu işlem bütünüyle profesyonel ve beceri isteyen bir çalışmadır. Çizim, fotoğrafın veremeyeceği ayrıntıları teknik açıdan gözler önüne seren önemli bir bilimsel çalışma tarzıdır. Buluntu çizimleri asla resimlendirilmemelidir, sadece teknik çizimi yapılmalıdır. Çizimler mutlak suretle 1/1 oranında çizilmeli, eğer gerekiyorsa yayın ve dijital görüntüler için çizildikten sonra büyütülüp küçültülebilirler. Çizimlerin boyutlarının değişebilme olasılıklarından ötürü, çizim altına çizimi boğmayacak şekilde yeter ölçüde bir ölçek yaratılmalıdır.

4) VERİ TABANI OLUŞTURMA

Ele geçmiş olan tüm buluntular ve bu buluntulara yönelik bilgi, tanım ve açıklamalar ile açmalara ilişkin bilgiler bir veri tabanı oluşturularak dijital ortama aktarılmalıdır. Bu veri tabanı mutlak surette yedeklenmeli ve bir çıktı kopyası her yıl için dosyalanmalıdır. Bu işlem için “file maker pro database” programı geliştirilerek kullanılabilir. Söz konusu programa tüm fotoğraflar ve çizimlerin dijital kayıtları da aktarılmalıdır. Veri girişleri kazı yapan öğrenciler tarafından yapılmalı ve açma başkanları tarafından da denetlenmelidir. Bu işlemler kazı evinde ya da buluntuların nakledildikleri yerde yapılabilir.

5) BULUNTULARDA RESTORASYON VE KONSERVASYON

Restorasyon ve konservasyon işlemleri mutlak suretle uzman bir kişi tarafından uygulanmalıdır. Öğrenciler ve diğer ilgililer yardımcı olmalı ve bu konuda pratik yapmalıdırlar. Bu işlemler kazı evinde ya da buluntuların nakledildikleri yerde yapılabilir.

6) BULUNTULARI DEPOLAMA VE KORUMA ALTINA ALMA

Buluntuları depolama işlemi teknik bir konudur. Depo alanının buluntularda korozyon yaratmayacak şekilde bir nem oranına sahip olmalıdır. Bunun için ıslak zeminli depolar hiç uygun değildir. Poşetlenerek özellikle de plastik ve hava geçirmeyen kutularda saklanması gereken buluntuların zemine temas etmeyecek şekilde metal ya da ahşap raflarda istiflenmesi en doğrusudur. Koruma altına alma ise, güvenlikle ilgili bir husustur. Bunun için kazı evi deposunun sağlam duvar ve kapı ile güçlendirilmesi gerekir. Mümkünse bu işi, depoları denetleyecek devlet görevlisi bekçiler yapmalıdır.